Leto LIX. Številka 243. V Ljubljani, v torek 26. oktobra 1926. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 2D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34

Poštnina plačana v gotovini.

Politična situacija je vedno bolj zamotana

Pašič se je obdal z zagonetnim molkom. — Pogajanja z SLS zopet odgodena. — Dr. Korošec baje ne računa več z vstopom v vlado. — Vlada široke koncentracije.

— **Beograd**, 25. oktobra. V političnih krogih vlada velika nejasnost glede političnega položaja. Vsi voditelji so postali več ali manj rezervirani. Splošno pričakovani senzacijonalni dogodki po Pašićevem povratku so izostali. Pašić molči in »proučuje položaj«. Pogajanja za razširjenje vlade z vstopom SLS se vrše popolnoma intimno in so očividno zašla v zastoj. Dr. Korošec je na vse strani rezerviran, tako da lahko igra istočasno vlogo prijatelja radikalov in sedanje vladne koalicije in pa vlogo člana ožje opozicije. V zadnjih dneh so bile opetovano lansirane vesti o volilni vladi, kakor da se nahajamo pred veliko krizo. Najvažnejše vprašanje je še vedno Nikola Pašić, ki nadaljuje svoja posvetovanja s poslanci radikalne stranke, vendar pa je jasno, da pri tem ne gre toliko za posvetovanja, marveč direktno za pridobivanje čim močnejšega vpliva v radikalnem poslanskem klubu.

Klerikalci so v soboto razširili vest, da bo SLS v ponedeljek stopila v vlado. V soboto popoldne bi se bil moral vršiti sestanek med dr. Koroščem in dr. Srskićem, ki se največ trudi za kombinacijo s SLS. Dr. Srskić je računal, da bo popoldne ministrski predsednik Uzunović prišel v svoj kabinet ter da se bo s predsednikom vlade sporazumel še pred sestankom z dr. Koroščem o še spornih vprašanjih. Predsednik vlade pa je ostal v svojem stanovanju, tako da je odpadel tudi sestanek med dr. Srskićem in dr. Koroščem. Zvečer je dr. Srskić odpotoval v Sarajevo, kjer ostane dva do tri dni. S tem so tudi odgodena pogajanja med radikalno stranko in SLS. Več poslancev Jugoslovenskega kluba se je zato v soboto odpeljalo iz Beograda.

»Novosti« se bavijo s političnim položajem, ki bi nastal z eventualnim imenovanjem nove Pašićeve vlade. Po mnenju tega lista bi bila v tem slučaju možna trajnejša kombinacija, ki bi omogočila vlado široke koncentracije, ker bi v njej sodelovale vse avtoritete. Vlada široke koncentracije bi omogočila razne važne zakone za ozdravljenje gospodarske krize in državnih financ. Vlada bi bila obenem izraz ogromne večine našega naroda ter bi lahko izvedla doslej že večkrat odloženo kraljevo kronanje.

— **Beograd**, 25 oktobra. Včerajšnja »Pravda« objavlja v poročilu o političnem položaju svojo zaupno informacijo, da klerikalci najbrž ne bodo šli v vlado. Voditelji SLS so se baje prepričali, da je bilo postopanje ministrskega predsednika Uzunoviča z njimi nesmiselno in je imelo pred vsem namen pritisniti na radičevce in jih prisiliti k popuščanju.

Današnja »Pravda« ponavlja svojo včerajšnjo informacijo in prinaša celo razgovor z voditeljem SLS dr Korošcem pod debelim čelnim naslovom »Dr Korošec ne računa več z vstopom v vlado«. Po »Pravdi« ne bo nič iz te kombinacije. Današnja koalicija bo ostala kakor je. »Pravda« objavlja sledečo izjavo dr. Korošca:

»Ne pogajam se več z Uzunovičem se sploh nisem pogajal ker me ni pozval na pogajanja. Nismo pri volji, da se ponujamo, še manj pa bomo pisali prošnje in plačevali takse«.

Važnost pogajanj med Jugoslavijo in Madžarsko

Pomembne francoske in rumunske izjave. — Srednjeevropski Locarno. — Interpelacija v madžarskem parlamentu.

— **Budimpešta**, 25. oktobra. Skupina novinarjev je posetila francoska poslanika v Budimpešti Clincheta in ga zaprosila za izjavo o sporazumu med Jugoslavijo in Madžarsko, glede katerega se vrše pogajanja. Francoski poslanik je izjavil, da je vesel, ker lahko poda o tem vprašanju svoje mišljenje za javnost. On veruje, da bodo postali odnošaji med Jugoslavijo in Madžarsko zelo prijateljski in smatra, da bo v kratkem sklenjena med obema državama cela vrsta pogodb. Prijateljstvo med Madžarsko in Jugoslavijo ne bo koristno samo za medsebojne interese obeh držav, nego bo pomenilo najvažnejši korak k srednjeevropskemu Locarnu.

Vse budimpeštansko časopisje prinaša izjavo francoskega poslanika kot senzacijo in jo pozdravlja v interesu prijateljskih odnošajev med Jugoslavijo in Madžarsko.

— **Budimpešta**, 25. oktobra. »Pester Lloyd« objavlja razgovor svojega poročevalca z rumunskim zunanjim ministrom glede jugoslovensko-madžarskega zbližanja. Minister Mitilineu je izjavil, da Rumunska ta pogajanja iskreno pozdravlja, ker utegnejo dovesti do splošnega garancijskega pakta v Srednji Evropi. Mi smo v Budimpešti o poteku teh pogajanj stalno obveščeni. Pogajanja je treba smatrati kot pričetek temeljitih izprememb med državami v Podunavju. Ko bodo z uspehom dokončana pogajanja med Madžarsko in Jugoslavijo, bo tudi Rumunija sledila vzgledu Jugoslavije ter ne bo od svoje strani stavila nobenih zaprek prirodnemu razvoju podonavskih držav.«

— **Budimpešta**, 25 oktobra. Posl. Ludvik Beck bo v sredo vložil sledečo interpelacijo: 1.) Ali je vlada mnenja, da je treba revidirati stališča do osebnih državnih 2.) Kakšne izpremembe so nastopile v razmerju Madžarske do kraljevine SHS 3.) Kaj sta ukrenila Italija in SHS, da zasigurata Madžarski izhod na morje? 4.) Ali nastopata Italija in SHS pri tem soglasno ali iz konkurence? Ministrski predsednik Bethlen in zunanji minister Valko bosta odgovorila na interpelacijo še isti dan.

Danes zadnjič sobo!

Polnočno sonce

predstave po 2 uri —— 3., 5., 7. in 9. uri

Kino Ideal.

Pribičević v Vojvodini

— **Bačka Palanka**, 25. oktobra. Svetozar Pribičević je včeraj priredil v Bački Palanki veliko seljaško skupščino, ki je bila pravi triumf njegove turneje po državi. Vodja SDS je zelo nazorno predočil seljakom stanje naše države ter ljuto napadal radikale, pa tudi Vojvodince, ki so se pridružili radikalom, ker so pričakovali razne ugodnosti. Toda radikalna stranka je sedaj podobna napredni stranki za časa kralja Milana. Poslednja vladna kriza je bila prava komedija. Sedanja koalicija se ne bo dolgo držala. Izhod iz situacije so edino nove volitve. Izvajanja Svetozarja Pribičevića so sprejeli seljaki z viharnimi ovacijami.

Slovite suknje

in raglan ... krasni damsk moderni lašt tvrdke ... Lukič Pred škofijo 19 prekašajo vse ... izdelke. Z nesejnim plačila olajšana.

ODLIKOVANJE SLOVENSKIH ŠOLNIKOV

— **Beograd**, 25 oktobra. Z redom Sv. Save III. stopnje je bil odlikovan dr. Janko Bezjak, vpokojeni oblastni šolski inšpektor in odlični slovenski pedagog, z redom Sv. Save IV. stopnje je odlikovan gimnazijski profesor v pok. Janez Vreže.

SUBSKRIPCIJA DELNIC OBRTNE BANKE

— **Beograd**, 25. oktobra. Včeraj se je vršila konferenca zastopnikov Obrtnih zbornic in obrtnih ustanov iz cele države. Govorilo se je o načinu, kako naj se izvede organizacija Obrtne banke. Prihodnje dni bo objavljen proglas na javnost s pozivom, da vpisuje akcije nove banke. Vpis prične po vsej priliki 1. decembra. Prvi predhodni sestanek delničarjev bo 20 februarja 1927. Banka bo otvorila centralo v Beogradu in podružnice v Zagrebu in v Ljubljani, eksp... ziture pa v Spitu, Sarajevu in Skoplju in verjetno v Novem Sadu.

France Klemen aretiran v Postojni

Italijanske obmejne oblasti so aretirale pri prekoračenju meje Klemna in njegovo ljubico. — Tragedija ljubosumja v Ljubljani.

Iz Planine nam prihaja kratko poročilo, da so italijanske obmejne straže prijele tolovajskega glavarja Franca Klemena, rojenega l. 1885 v Zogonu pri Postojni. Poveljnik naše žandarmerijske postaje v Planini je pravo asno opozoril italijanske obmejne straže na Klemena, izročil jim je tudi sliko ki jo je objavilo »Jutro«. Italijani so skrbno pazili na uhajalce čez mejo, ki hodijo brez potnih dokumentov in listov. V noči od petka na soboto so italijanski obmejni stražniki prijeli dve sumljivi osebi enega moškega in eno mlado žensko, ki sta skušala prekoračiti mejo in priti v Postojno. Moški je bil res France Klemen, katerega je zvesto spremljala njegova prijateljica Angelca Podržaj, ki je tudi sodelovala pri Klemenovem begu iz umobolnice na Studencu. Ker je Klemen italijanski državljan, ne bo izročen našim sodiščem, ampak se bo moral zagovarjati v Italiji.

•

Prebivalca na Prulah so včeraj bili pod globokim vtisom barbarskega čina, ki ga je izvršil Ižanec, l. 1874 rojeni tesar Jože Peršin. S hrbtom sekire je Peršin udaril po glavi čevljarskega pomočnika Franceta Pravsta. Peršin je oženjen, toda njegova prava žena že od leta 1914 živi nekje na Ogrskem, doma živi on v Ljubljani. Stanuje na Prulah, sosed mu je čevljarski pomočnik, oženjeni France Pravst. Do meseca junija je Peršinu vodila gospodinjstvo neka Micka K., drugače brez stalnega bivališča in poklica. Meseca junija pa je Micka Peršina zapustila ter se preselila k Pravstu.

V soboto zvečer okoli 20. je Pravst odšel spat. Kar je nekaj zašumelo in okno zaklepetalo, Pravst je odprl okno in v temo zavpil: »Kdo je?« Nobenega odgovora. Skočil je ven, toda ni nikogar našel. Ko se je zopet vlegel k počitku, je vnovič priletel skozi okno kamen in nato še več. Peršin je skočil zopet skozi okno ter za bližnjim vogalom zapazil Micko K. Zavpil je nad njo: »Kaj hočeš od mene? Če mi ne daš miru, ti kar glavo odsekam!« Imel je res v rokah težko sekiro, a se je vendar vrnil v svoje stanovanje. Ni še bil v postelji, ko je zopet kamen priletel v okno. Razburjen in razkačen je pograbil za sekiro ter pohitel za Micko, ki je zbežala v stanovanje Franceta Pravsta. Peršin je pritekel za njo, naletel na Pravsta in ga s tako močjo udaril s sekiro po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Pravsta celo noč niso mogli spraviti k zavesti in včeraj ob 7. zjutraj ga je odpeljal rešilni voz še vedno nezavestnega v splošno bolnico, kjer se bori s smrtjo in se še do danes dopoldne ni zavedel.

Peršin je bil včeraj dopoldne aretiran. Aretaciji se ni upiral, ampak se je resignirano udal v svojo usodo.

Viharji, nalivi, nove poplave

Nad Slovenijo in velikim delom Srednje Evrope so včeraj divjali pravi orkani. — Poplave v Zagrebu in na Sušaku. — Katastrofa v Koprivnici. — Sneg na Dunaju.

Včerajšnja nedelja je privedla nad Slovenijo in velik del ostale Srednje Evrope silne nevihte, ponekod z velikimi snežnimi meteži, ponekod pa celo s točo. Docela jasno nebo se je v hipu pooblačilo in vrstil se je naliv za nalivom; par minut kasneje se je smejalo zopet najlepše solnce. To se je ponavljalo ves dan, med tem pa je neprestano divjala prava kraška burja.

V Ljubljani je vihar dosegel svoj višek okrog štirih popoldne. Napravil je tudi precej škode, poškodoval več streh, zlasti drnikov, podrl celo vrsto plotov in izruval celo več dreves, drugim pa polomil veje.

Barometer je v Ljubljani včeraj zjutraj kazal 741·4, opoldne 742·1, zvečer pa 752; termometer je bil zjutraj 15.3, opoldne 14.2, zvečer pa 8.6. Danes zjutraj je bil barometer 763.3, termometer 5.1.

Pravi orkan je divjal po Gorenjskem, zlasti na Bledu in v okolici. Spremljali so ga grom in hudi nalivi, v gorah pa snežni meteži.

Radi nalivov so narasli hudourniki, potoki in tudi večje reke. Kar ni valovi so napolnili struge Ljubljanice, Save in Save, ponekod prestopili že tudi bregove in se znova razlili na travnike in polja. Seboj so valili od viharja odlomljene veje in tudi celo drevesa. Škode poplave niso naredile, ker so poljski pridelki večinoma že pospravljeni, pa pa so pripravile prebivalstvo v velik strah. Treba bi bilo, da narastejo vode le še za par centimetrov, pa bi zadela naše že tako težko preizkušene kraje nova katastrofa. K sreči so nalivi zvečer in ponoči ponehali.

— **Zagreb**, 25. oktobra. Od sobote na nedeljo je vodostaj Save naglo narastel. V soboto zvečer je znašal še 2.86, ob 11 ponoči pa že 3.50. Od danes zjutraj narašča Sava po 4 cm na uro. Nenadno naraščanje je posledica deževja, ki je zadnje dni vladalo nad celo Slovenijo in Hrvatsko. Prebivalstvo ob Savi se boji slučajnih katastrof, kakršne so povzročile letošnje poletje velikansko škodo. Na savskem nasipu je uvedena permanentna služba. Vojaštvo je pripravljeno, da vsak hip priskoči na pomoč.

Vsi potoki, ki prihajajo izpod Zagrebške gore, so narasli ter popavili okolico. Črnomerec je strahovito narastel ter je voda udarila čez mestne ulice, zlasti skozi Ilico. Med prebivalstvom je nastalo veliko ogorčenje, ker se struga Črnomerca še od zadnje poplave ni nič očistila, niti primerno poglabila, da bi se nadaljne poplave preprečile. Včeraj popoldne je divjal strahovit vihar. Na igrišču »Gradjanskega« je porušil še nedovršeno zgradbo tribun. Po mestu je razbil vihar mnogo šip. Zvečer je začelo zopet močno deževati. Danes zjutraj se je pokazalo solnce, proti poldnevu pa so se začeli zbirati nad mestom zopet črni oblaki in je pričakovati novih nalivov.

— **Sušak**, 25. oktobra. Vnoči od sobote na nedeljo je vladalo nad vso okolico strahovito neurje. Izpod neba je lilo kakor iz škafa. Posledica tega je bila, da je Rečina proti jutru tako narasla, da je prestopila bregove. Poplavila je vso okolico, zlasti okrog papirne tovarne, kjer je vsa delavska kolonija pod vodo. Na reški strani, kjer je obala še nekoliko nižja, je poplava zavzela večje dimenzije. Voda je tako visoka, da plinska cev čez most, ki vodi s Sušaka na Reko. Vsled oseke in plime se vodostaj neprestano spreminja. Voda je odplavila mnogo pohištva in drugih premičnin. Škoda je znatna. Prizadete so večinoma delavske rodbine, ki jih je nesreča tik pred zimo zadela tem huje.

— **Koprivnica**, 25. oktobra. Vsled večjih nalivov v zadnjih dneh je potok Koprivnica zopet strahovito narastel in prestopil bregove. Predmestje Brežanac je popolnoma pod vodo. Poplava je tokrat zavzela še večje dimenzije, kakor pri zadnjih katastrofalnih poplavah julija meseca. Že takrat je voda porušila večino nasipov. Provizorični nasipi, ki so bili takrat zgrajeni, so zopet razpadli, starih nasipov pa doslej sploh še niso popravili. Zato je imela voda odprto pot in se je razlila skoraj po vsem mestu in okolici. Prebivalstva se je polaščal obup, ker je voda odnašala pohištvo, rušila zidovje in hiše. Da se je preprečila še večja katastrofa, so po naročilu župana porušili glavni nasip pri Dubovcu ter tako omogočili odtok vode. Včeraj zjutraj je začela voda odtekati, toda proti poldnevu je začelo ponovno deževati, vsled česar so vode zopet narasle. Na pomoč je bilo pozvano tudi vojaštvo, ki je vso minulo noč gradilo nove nasipe.

— **Dunaj**, 25. oktobra. Včeraj popoldne je začel med neprestanim deževjem naletavati sneg. Proti večeru je nastal pravcati snežni metež, ki je trajal skoraj vso noč. Temperatura je zelo padla. Včeraj zvečer je kazal toplomer 5 stopinj pod ničlo.

NOVA SOVJET. ZASTAVA

— **Pariz**, 25. oktobra. »Chihcago Tribune« javlja iz Varšave, da je sovjetska vlada sklenila uvesti novo državno zastavo. Nov prapor bo imel dve polji, rdeče in zeleno, ki bosta z zlatom obrobljeni. V sredini bo tudi nadalje znak sovjetske Rusije. Sovjetske oblasti utemeljujejo to izpremembo s tem, da je rdeča barva preveč strankarska in da je bila na ta način državna zastava izpostavljena pouličnemu zasmehu od strani opozicijonalcev. Rusija kot velesila mora imeti zastavo, ki bo uživala respekt pred celim svetom.

Stomilijonsko posojilo za gradbo stanovanj?

— *Beograd*, 25. oktobra. *Predstavnik velike zagrebške banke je izročil ministru za trgovino in industrijo dr. Krajaču ponudbo večje inozemske bančne skupine za posojilo naši državi v znesku 100 milijonov dinarjev. Posojilo naj bi bilo namenjeno za socijalne svrhe. Iz poučenega vira se doznava, da je vlada naklonjena temu ugodnemu posojilu in da ga bo porabila za gradnjo stanovanj v večjih mestih.*

Ženski kongres na Bledu

Tekom današnjega dopoldneva so prispele nove delegatke jugoslovenskih ženskih organizacij, v največjem številu, delegatke iz Slovenije. Kmalu po 10. se je vršila v kavarni Toplice kratka otvoritev kongresa, nakar so odšle delegatke korporativno pred hotel Toplice po lady Aberdeenovo in jo v sprevodu spremile nazaj v kavarno, kjer se je nato vršila svečana seja njej na čast. (Glej poročilo na 3. strani!)

Otvoritev Zdravstvenega doma v Lukovici

V nedeljo se je v Lukovici pri Domžalah vršila otvoritev Zdravstvenega doma, prve tovrstne velepomembne higijen. induktucije v Sloveniji. Njeno graditev je spremljala vzorna asanacija vasi, in tako je Lukovica v nedeljo vsa prenovljena in na novo urejena sprejela v svojo sredo odlične goste, predvsem načelnika ministrstva za narodno zdravje g. N. Andr. Štamparja, inspektorja g. dr. Katičiča in N. Vukičevića ter številne zastopnike zdravniških krogov, higijenskih ustanov in upravnih oblasti. Deževno vreme je zadržalo udeležbo Ljubljančanov, pač pa je udeležba domačinov in okoličanov bila nad vse častna.

Goste te izredne slavnosti so domačini sprejeli na trgu s špalirjem gasilcev in šolske mladine ter z domžalsko godbo. G. župan, brdski graščak je izrekel prisrčno dobrodošlico, za katero se mu je zahvalil g. načelnik dr. Štampar. Sledil je slavnostni sprevod k Zdravstvenemu domu, kjer je zlatomašnik g. Bizjan v asistenci dveh dekanov izvršil posvetitev, nakar so s krajšimi nagovori izrekli svoje čestitke gg.: dr. Mayer kot zastopnik velikega župana, posl. Štrcin, inšpektorja dr. Katič in dr. Vukičević, srezki poglavar dr. Ogrin in končno domači zdravnik dr. Trtnik, ki je zaključil svoj govor s trikratnim živio-vzklikom v čast kralju Aleksandru.

Z velikim interesom so si nato gostje in domačini pod vodstvom gospodarja Zdravstvenega doma g. dr. Pirca ogledali notranjost in potujočo higijensko razstavo, ki ostane še teden dni nameščena v domu. Bila je soglasna sodba, da Zdravstveni dom po vsej svoji ureditvi in namenih pomenja neprecenljivo pridobitev za brdski okraj in za vso Slovenijo.

Na slavnostnem banketu, ki se je končno vršil v salonu pri Slaparju, je g. župan nazdravil ministru za narodno zdravje. G. načelnik dr. Štampar je nato v sijajnem govoru orisal zdravstveno politiko v naši državi. Na tem področju ni partizanstva, tu se brez zapostavljanja deluje z vsemi močmi in napori v prid zdravstvu celega troimenega naroda. Dolgo še ne bodo izpolnjeni vsi načrti, treba bo še velikih trudov in stroškov, dokler ne bosta v vsakem okraju države stala po dva zdravstvena doma. Toda že dosedanji uspehi vzbujajo občudovanje v zunanjem svetu, v nas samih pa ponos in vzpodbudo k neumornemu nadaljnemu delu za prospeh zdravja celokupnega jugoslovenskega naroda.

Nihče ni prisiljen

da takoj kupi, pač pa si lahko pri meni brezobvezno ogleda bogato zalogo angleškega in češk ga blaga za moške obleke in površnike, raglane itd. po najnižjih cenah

Josip Ivančič, LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 4 152-1

Borzna poročila.

ZAGREBŠKA BORZA

Devize: Dunaj 797.50—800.50, Berlin 13.4777—13.5077, Budimpešta 7.9150—7.9450, Italija 244.37—246.37, London ček 274.40—275.20, Newyork kabel 56.60—56.80, Newyork ček 56.548—56 64.80, Pariz 172—174, Praga 167.40—168.20, Curih 10.9275—10.9575.

Valute: dolar 55.80—56.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih**: Beograd, 9.145, Pariz 15.7375, London 25.1275, Newyork 518.25, Milan 22.75, Praga 15.345, Dunaj 73.05.

Trst: Beograd 40.20—40.80, Pariz 69.25—69.75, London 111.25—111.75, Newyork 22.95—23.20, Praga 67.80—68.30, Curih 442—446, Dunaj 323—326.

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

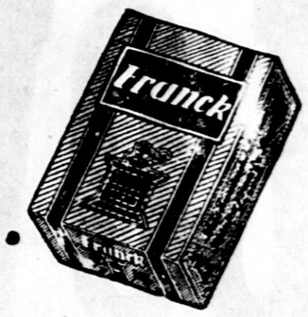

Zanimivosti iz naših krajev

Išče se najlepša Jugoslovenka! — Granata raztrgala pastirja. Krvavi izgredi pi jancev v Zagrebu.

Velikim filmskim podjetjem dela kakor gledališčem največ preglavice vprašanje naraščaja. Publika zahteva nove obraze, nova imena in nove talente. Prvih in drugih ne manjka, pač pa je tretje — talente — težko najti. Posebno žensk je malo, ki bi združevale vse pogoje za filmsko karijero. Poleg talenta mora biti ženska tudi lepa, lepe postave in lepega obraza, sicer si teško pridobi simpatije kinopublike. Sedaj so velika filmska podjetja razpisala poseben natečaj, da odkrijejo take lepotice. Znano filmsko podjetje »Fanamet«, ki združuje tri svetovne filmske velefirme, je razpisalo mednarodno konkurenco lepotic. Te konkurence se lahko udeleže vse ženske evropskih držav. Podjetje ima v vsaki državi svoje zastopstvo, ki vodi akcijo za dotično državo. Pri nas se nahaja filijalka v Zagrebu. Pri tej podružnici se bo izbrala najlepša Jugoslovenka. Izvoljenka bo nastavljena pri imenovani firmi kot filmska diva, kar bo sevéda združeno s prav čednimi dohodki. Vsaka, ki se hoče udeležiti te konkurence, mora vposlati na podružnico »Fanameta« v Zagrebu svojo sliko. Slike bo pregledala posebna komisija strokovnjakov. Da pa bo soodločevanje omogočeno tudi širšim krogom, se bodo slike najlepših kazale skozi štirinajst dni v vseh kinih, tako da bo lahko občinstvo samo izbralo najlepšo, ki bo reprezentirala Jugoslavijo v filmu. To je prvi slučaj, da išče ameriško podjetje v Jugoslaviji filmsko divo. Upamo, da tekmovalk ne bo manjkalo. Kakor poročajo listi, bo odločitev padla že pred božičem, tako da bo izbrana lepotica z novim letom že nastavljena.

*

Artiljerijski polk v Travniku je imel te dni strelne vaje. Na obsežnem strelišču so se vadili vojaki v streljanju z ostrimi naboji. Pri tem pa so ravnali tako neprevidno, da je par granat zgrešilo cilj ter priletelo preko nizkega griča na pašnik na drugi strani. Ena granata je ubila kravo, dve pa sta se zarili v blato, kjer so ju pozneje našli pastirji. Nek 16-letni fant je našel tako granato ter jo začel razbijati. Seveda se ni zavedal, v kaki nevarnosti se nahaja. Ko je nekaj časa s kamenjem in kolci razbijal po naboju, je nastala nenadoma silna eksplozija. Granata se je razletela ter raztrgala dečka na drobne kosce, ki so bili raztreseni po vsej okolici. Na kraju nesreče so našli še dve nerazstreljeni granati. Na lice mesta je bila odposlana sodna komisija, da ugotovi, kdo je nesrečo zakrivil.

*

V Zagrebu je pri novozgradbah zaposlenih mnogo delavcev iz Medjimurja. Večina teh sezonskih delavcev stanuje na periferiji mesta v barakah. Ob sobotah in nedeljah se običajno vdajajo veselju in vinu. V pijanem stanju se često skregajo, pa tudi stepejo. Posledica tega je često dolgotrajno sovraštvo, ki ob prvi priliki zopet izbruhne na dan. Nedavno sta se sprla delavca Ivan Ferk in neki Furdi. Ferk je na plešišču prismolil Furdi gorko zaušnico, ker je ta brez dovoljenja plesal z njegovim deklетom. Zato se je pa hotel primerno maščevati. Minulo soboto je popival s svojimi tovariši pozno v noč. Ko so se že popolnoma vinjeni vračali ponoči domov, so prišli tudi mimo barake, v kateri je spal Ferk. Furdi je namignil svojim tovarišem, da bo sedaj obračunal z njim. Začel jen z nekim kolom razbijati po vratih. V baraki so že vsi spali. Prvi se je zbudil neki Kozjak, ki je vstal in šel pogledat, kaj se godi pred barako. Jedva pa je odprl vrata, ga je nekdo udaril s kolom po glavi. V istem trenutku pa mu je že drugi zasadil nož v levo lice ter ga težko ranil. Nato so ga še dlje časa pretepali, nakar so napadalci izginili. Ker ga dolgo ni bilo nazaj v barako, je vstal njegov oče ter ga šel iskat. Tudi njega so pijani delavci napadli in pretepli. Čez nekaj časa je šel neki starec na stran. Komaj pa je stopil na dvorišče, ko so ga obkolili napadalci in ga začeli obdelovati s koli in noži. Prerezali so mu trebuh in mu polomili več reber. Na njegov krik so prihiteli končno ostali stanovalci barake na pomoč. Napadalci so na to zbežali. Policija, ki so jo takoj obvestili o dogodku, je še tekom noči izsledila napadalce ter jih zaprla. Izpovedali so, da je njih pet spilo tekom popoldneva 15 litrov vina. Ranjence so prepeljali v bolnico, kjer se dva borita s smrtjo in je malo upanja, da bosta okrevala.

Protestni shod železničarjev

V salonu restavracije na glavnem kolodvoru v Ljubljani se je včeraj dopoldne vršil prav dobro obiskan shod narodnih železničarjev. Shod je vodil predsednik obla stnega odbora UJNŽB g. Leopold J u h. Železničarji so odločno protestirali proti spremembi čl. 205 zakona v prometnem oso bju, to je proti nameravanemu podaljšanju nestalnosti železniškega osobja. Glavni govornik g. Ivan D e r ž i č je opisal brezplodno in nesposobno delovanje vrhovne železniške uprave, ki ne zna izvesti prave reorganizacije železničarske službe, temveč povzroča le vedno večji kaos, tako da se je bati katastrofe v našem prometu in s tem tudi v našem narodnem gospodarstvu. Prometni minister utemeljuje svojo zahtevo po podaljšanju nestalnosti s tem, da še ni mogel izvesti reorganizacije železniške uprave in da je potrebna znatna redukcija železniškega osobja. Do 1. aprila prihodnjega leta se namerava pri ljubljanski direkciji reducirati okoli 800 uslužbencev. V ostrih besedah je govornik bičal korupcijo, ki se je razpasla tudi v železniški upravi. Železničarji morajo zahtevati depolitizacijo in komercijalizacijo železnic. Nehati se mora z raznimi eksperimenti. Redukcija bi bila potrebna pri raznih nabavah premoga, olja in drugega materijala, kjer se izmečejo milijonske provizije raznim posredovalcem.

Po govoru g. Deržiča, ki so mu navzoči železničarji vseh skupin burno pritrjevali, je shod soglasno sprejel kratko resolucijo, ki je bila brzojavno odposlana predsedniku vlade, predsedniku Narodne skupščine in obema kluboma vladine večine NRS in HSS. Resolucija se glasi:

»Železničarji, zbrani na protestnem shodu Udruženja jugoslovenskih nacijonalnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani dne 24. oktobra 1926, najodločneje protestirajo proti podaljšanju nestalnosti po členu 205 zakona o državnem prometnem osobju. Osobje je na robu materijalne in moralne propasti radi nevpoštevanja zakona in predpisov s strani uprave. Železnice propadajo radi slabe uprave. Osobje je nedolžno. Podaljšanje nestalnosti more roditi popolno propast prometa in s tem oškodovati življenske interese naroda in države.«

Slično protesno resolucijo je odposlalo v Beograd nad 50 organizacij iz Slovenije.

Sport

Zaključek nogometnega prvenstva

Hermes—Primorje 3:2 (3:1).

Včeraj se je odigrala zadnja prvenstvena tekma jesenske sezone v Ljubljani. Nasprotnika sta bila Primorje in Hermes, ki sta nedavno že absolvirala boj za točke. Tekma je končala takrat neodločeno v razmerju 3:3, a je podsavez ni verificiral, češ da je gosp. Vodišek sodil nepravilno. Zato se je tekma včeraj ponovila in ji je klub slabemu vremenu prisostvovalo prav lepo število občinstva.

V včerajšnji tekmi je žilavim Šiškarjem uspelo, da so zmagali nad Primorjem in to popolnoma zasluženo. Hermes je nastopil z energično enajstorico, ki se je uprav zagrizla v nasprotnika in ni popustila do konca. Njegov napad pod vodstvom g. Zalokarja je bil očitno boljši od primorjanskega. Krilski vrsti in obrambi sta si bile enakovredne. Primorje je šlo v boj kot favorit, a je odreklo na celi črti, oraz gre predvsem na rovaš napadalnega kvinteta, ki je igral zelo raztrgano, nesistematično in po vrhu še med stalnim medsebojnim prerekanjem. Dober del moštva so tvorili halfi, kjer je bil Buljević najboljši. Obrambni trio je bil hrbtenica črnobelih, vendar pa ni bil kos vehementnim napadom Hermesa.

Igra se na razmočenem terenu ni mogla posebno razvijati. Prvi polčas je bil Hermes boljši in je zasluženo vodil s 3:1. Drugi polčas si je Primorje znatno opomoglo in je prešlo v premoč. Napad pa je okleval pred golom, ali na so njegovi streli postali plen Hermesovega vratarja Novaka. Primorje je zmolišalo rezultat na 3:2, izenačiti pa ni moglo.

Tekmo je mirno in prevdarno sodil g. Ahčan. Vse druge tekme so bile včeraj radi neurja odpovedane.

Stanje en tva v Ljubljani.

Definitivno stanje jesenskega prvenstva v Ljubljani je sedaj sledeče:
(Številke pomenijo od leve na desno odigrane, dobljene, izgubljene in neodločene te. ter razmerje golov.

Ilirija	4,	3,	0,	1,	14 :	6	točk 7
Slovan	4,	2,	2,	0,	7 :	8	» 4
Hermes	4,	2,	2,	0,	7 :	14	» 4
Jadran	4,	1,	2,	1,	9 :	15	» 3
Primorje	4,	1,	3,	0,	12 :	8	» 2

Kakor je videti, je včerajšnja prvenstvena tekma znatno spremenila prvenstveno tabelo. Tako je Hermes z zadnjega mesta skočil na tretje, Jadran padel na četrto, Primorje pa na peto mesto.

V splošnem so letošnja prvenstvena tekmovanja presenetila. Vseh pet klubov je pokazalo mnogo nestalnosti. Na čelu tabele stoji Ilirija, kar dokazuje, da je klub slabi formi še vedno naša najboljša enajstorica. Presenetil je Slovan. Z izredno dobrim startom je zasedel drugo mesto. Hermes, ki se je zdel obsojen na zadnje mesto, si je opomogel v zadnjih tekmah, istotako Jadran. Oba kluba razpolagata z dobrim materijalom. Najbolj je razočaralo Primorje, ki je veljalo za najresnejšega tekmeca Iliriji v borbi za naslov prva Slovenije. Po bitki z Jadranom je moštvo nazadovalo od tekme do tekme in je padlo na zadnje mesto, čeprav se ne da tajiti, da je za Ilirijo vendarle najboljše moštvo.

SK Maribor : Rapid 4:0 (2:0)

Včeraj se je vršila v Mariboru prvenstvena tekma med Mariborom in Rapidom, nekak mariborski derby. Zato je vladalo za tekmo v Mariboru izredno zanimanje. Maribor je zaslužno zmagal nad svojim rivalom s 4:0 (2:0). Maribor je bil tehnično boljši in je imel večji del igre v svojih rokah. Prvih 20 minut se moštvo ni znašlo, kasneje pa je privedlo brezhibno igro. Rapid je igral sicer z nenavadnim elanom in znano mu prodornostjo, vendar ni uspel. Sodil je dobro g. Vodišek iz Ljubljane.

*

— Iz LNP (službeno). **Danes ob 19. seja upravnega odbora v kavarni Emoni.**

Ilirija v Beljaku

— Beljak, 25. oktobra. Včeraj je gostovala v Beljaku Ilirija proti Villacher Sp. V. in dosegla neodločen rezultat v razmerju 3:3 (2:2). Tekma se je vršila v najhujšem nalivu in ji je prisostvovalo jedva 20 gledalcev. Igrišče je bilo pod vodo.

Druge nogometne tekme

— Zagreb. V soboto: Gradjanski : Simmering (Dunaj) 2:1. Zaslužena zmaga Gradjanskega. V nedeljo: Gradjanski : Simmering 1:1 (1:1). Prvenstvene tekme: Hašk: Croatia 1:0, Viktorija : Ilirija 3:0, Uskok : Makabi 6:3.

Beograd. Jugoslavija : Jedinstvo 3:1, BSK : Slavija 6:1.

Dunaj. Pokalna tekma Rapid : Hakoah 5:3 (3:1). Prvenstvene: BAC : Sportklub 2:0, Amateuri : Rudolfshügel 2:0.

Budimpešta. Vienna (Dunaj) : FTC 2:2.

Praga. Slavija : Pardubice 12:0, Vršovice : DFC 2:1, Bratislava : Čehoslovan 3:1.

Chicago. Sparta (Praga) : Sparta (Chicago) 9:0.

Hazena

SK Maribor : SK Mura 10:3 (4:2)

Družini SK Mure in Maribora sta včeraj ponovno odigrali prvenstveno tekmo, ki jo je spomladi Maribor v Ptuju odločil sebi v korist v razmerju 10:8, a je bila radi protesta Mure razveljavljena. V včerajšnji tekmi je družina Maribora po zelo lepi in efektni igri pogazila svojega najresnejšega tekmeca za prvenstvo mariborskega okrožja v razmerju 10:3 (4:2). Najboljši del Maribora je bil napad, kjer je bila najnevarnejša Vugova na desnem krilu. Sama je zabila 9 golov. Pri Muri je razen vratarice in branilke odpovedala cela družina. Tekmo je dobro sodil g. Baltezar iz Ljubljane.

Prihodnjo nedeljo se vrši v Ljubljani finalna tekma za hazensko prvenstvo Slovenije med Mariborom in Ilirijo.

Prosveta

Iz gledališke pisarne. G. Mirko Jelačin gostuje v naši operi še v torek in sicer poje vlogo vojvode Mantuanskega v operi Rigoletto. — V sredo 27. t. m. na predvečer češkoslovaškega narodnega praznika se vrši v ljubljanski operi prvi intimni operni večer, na katerem sodelujejo ga. Vilma Thiery - Kavčnikova, gdčna. M. Žaludova, ga. Štefanija Poličeva, gdčna. Božena Potučkova ter gg. Knittl in Balatka. Pred muzikalnim sporedom je slavnostni govor. Uprava vabi na to tradicijonelno proslavo vse prijatelje češkoslovaškega naroda. Cene posameznih prostorov, tako sedežev kakor lož, so za polovico nižje od običajnih opernih cen ter so sedeži v predprodaji od ponedeljka dalje pri dnevni blagajni v operi.

Vijolinski koncert Zlatka Balokovića. Kakor že javljeno, se vrši v četrtek dne 28. t. m. ob 20. v veliki dvorani hotela Union pod okriljem ljubljanske Glasbene Matice vijolinski koncert, ki ga priredi znameniti jugoslovenski goslač Zlatko Baloković. Vijolinist Baloković je poleg slavnega Meštrovića morda edini jugoslovenski umetnik, ki uživa v resnici svetovno slavo. Njegovo sijajno umetniško igro pozna cela Evropa, koncertiral je v raznih krajih Severne Afrike zajedno z našim pianistom Antonom Trostom, iz koncertnih poročil ga pa pozna ves glasbeni svet Severne in Južne Amerike. Na klavirju spremlja umetnika miss Miriam Allen iz Novega Jorka. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, cene običajne koncertne.

»Gozdič je že zelen« je znana narodna pesem, primerna za nagrobnico. Za moški zbor jo je harmoniziral Josip Pavčič, izdalo in založilo pa pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Cena prvi kupljeni partituri 5 Din; če ji zbor naroči za vse pevce, le po 1.50 Din. Priprosta, lahka in blagoglasna pesem, ki se bo gotovo priljubila kakor nekdaj Devova »Vigred se povrne«.

Razstava zagrebške umetnice v Beogradu. Zagrebška slikarica ga. Sonja Kovačičeva priredi v prostorih Kola srpskih sestara v Beogradu kolektivno razstavo svojih slikarskih del. Pokrovitelistvo je prevzelo Društvo prijateljev likovne umetnosti Cvijeta Zuzorić. Gospa Kovačevičeva je gojenka pariške šole Andre Lhot in soproga predsednika Jugoslov. novinarskega udruženja g. Krešimira Kovačića. Razstava se otvori v sredo 27. t. m.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Pondeljek, 25. oktobra 1926; katoličani: Gavdencij in Hrisant; pravoslavni: 12. oktobra, Prov i Tarah; muslimani: 17. rebi-ul-ahira 1345; židje: 17. marheševana 5687.

Jutri: Torek, 26. oktobra 1926; katoličani: Bernard; pravoslavni: 13. oktobra, Karp i Palila; muslimani: 18. rebi-ul-ahira 1345; židje: 18. marheševana 5687.

Današnje prireditve.

Gledališče: Opera: zaprta; drama »Drugi breg.«

Kino Matica: »Kolo«; Ljubljanski dvor: »Manever ljubavi«; »Kino ideal«: »Polnočno solnce.«

Državne lekarne.

Danes: Piccoli, Dunajska c.; Bakarčič, — Karlovska c.

Solnce zaide danes ob 17.00, vzide jutri ob 6.29 in zaide ob 16.58.

Mesec vzide danes ob 20.13, zaide jutri 11.07 in vzide ob 21.05.

Ker so bile vse včerajšnje predstave **popolnoma razprodane** se predvaja prekrasni velefilm

KOLO

sreče, strasti, ljubezni . . .

e danes v ponedeljek in sicer ob **4., pol 8., četrt 10.**

Petje in kompletna godba pr vseh predstavah.

LITNI KINO MATICA

na udobnejš kino v Ljubljani edina mesta. Telefon 124

Maurice Boue: 40

Skrivnost „Črne žene"

Roman.

Krvava zarja je legala na morsko gladino. Obzorje je kakor zapaljeno žarelo v ognju in preko njega so plavali škrlatnordeči in zlati oblački.

Morlon ni imel smisla za lepoto prekrasnega jesenskega večera. Neprestano je upiral oči proti obali, kakor da pričakuje od tam čudeža, ki ga bo odrešil.

In tedajci, glej, so se mu razširile oči od nenadejane prikazni. Ali se ni skrivala tam-le za vzpetino človeška postava? In jedva je utegnil pomisliti, da ga morda ne vara privid, ko je zagledal drugo senco, za njo tretjo...

Zdelo se mu je, da kažejo neznanci na obali na čoln. In tedajci glej se je kakor na dano znamenje pojavila med njimi gruča ljudi in vsi so gledali v smeri proti čolnu. Morlonu je bilo, kakor da je med njimi spoznal Noisyja.

Bil je zares Noisy, ki je obupno vil roke in strmel na morje. Tisti hip pa se je izza griča pojavilo šestero orožnikov na konjih in so zdirjali proti bregu.

A čoln je bil urnejši.

— Prepozno! Prepozno! je zamrmral Morlon.

— Orožništvo! je tedaj zaklical Loic in pokazal na četo, ki je dirkala proti obali.

Veslači so podvojili svoj napor in čoln je zaplul na široko morje.

Sence na obali so brzo izginjale in Morlon je jedva še razločil drobne lučice, ki so se polagoma izgubljale v temi.

Tedaj je vzbudila ujetnikovo pozornost ladja, ki se je dozdevno bližala čolnu. Na ladji je vihrala francoska zastava, a poleg nje je plapolal prapor, ki mu Morlon ni vedel narodnosti.

Morlonovi poslednji dvomi so kmalu izginili: ladja se je bližala čolnu, ali bolje, čoln je plul v smeri proti ladji.

Ko je bila ladja le še pičel streljaj oddaljena od čolna, je Jobic vstal in dal neko znamenje. Na ladji so ga očividno razumeli; zakaj na krovu se je pojavil mornar in jel odgovarjati takisto z znamenji. Potem je mornar izginil in na njegovo mesto je stopil kapetan ladje in razdelil svojemu moštvu kaze.

Čoln je slednjič pristal ob adji. Jobic je prvi splezal po lestvi na krov in z njim Loic, ki je pomignil Morlonu, naj mu sledi. Par trenutkov zatem so bili vsi trije na mostiču.

— Ali bi lahko govoril z gospodarjem? vpraša Jobic kapetana.

— V kabini je, odvrne vprašanec. Izvolite se potruditi dol.

— Ali bi mu hotel sporočiti, nadaljuje Jobic tiše, da je možak, ki ga pričakuje, z menoj?

Kapetan pokliče mornarja in mu dá ukaze. Mornar odide in se takoj zopet vrne, rekoč:

— Gospod grof sporoča, da vas pričakuje v svoji kabini.

Prizor, ki se je bil pravkar odigral, je vzbudil v Morlonu čudne občutke.

Vendar mu niti oddaleč ni palo na um, da bi se upiral. Vajen je bil nevarnosti in tajinstvenost mu ni še nikdar vzbujal strahu. Brez pomišljanja je torej ubogal Jobica, ko mu je ukazal, naj mu sledi.

Dospeli so do nekih vrat, ki jih je Jobic odprl. Morlon mu je sledil za petami, Loic pa je za njim vrata zopet zaprl. Možje so se znašli v kabini, ki bi jo z večjo pravico smeli imenovati salon. Bila je opremljena z razkošnim pohištvom in s strona so visele težke in dragocene zavese. Na stenah, obloženih s krasnimi preprogami, so visele velike slike, med njimi pa garniture starinskega orožja.

Na divanu je sedel mož. Ko se mu je Jobic približal, je dvignil oči.

Bil je možak kakih petdeset let, s črnimi lasmi in brado. Njegove globoke oči so žarele v skrivnostnem žaru. Iz vsega njegovega nastopa, iz gest in iz veednja se je odražala neka otmenost, tista otmenost, ki je znak plemstva.

Jobic je pristopil k njemu in mu nekaj tiho govoril, Morlon in Loic sta ostala pri vratih.

Tekom pogovora, ki je trajal precej dolgo, je Morlon zdajpazdaj prestregel iz tujčevih oči pogled, ki ga je neprijazno dirnil.

Jobicovemu govorjenju kar ni hotelo biti konca. Tujec je slednjič sédel.

Jobic je končal. Tujec je pritisnil na gumb in pozvonil. Neslišno je vstopil v kabino mornar, ki mu je neznanec dal ukaze. Jobic je pozdravil in se vrnil k Loicu.

— Naša naloga je dovršena, je dejal svojemu pajdašu. Pojdiva!

Morlon se je baš začel na tihem spraševati, kaj je neki imel Jobic povedati tajinstvenemu tujcu, ko so se v kabini pojavili štirje mornarji.

— Kje je ujetnik? se obrne eden od njih na Jobica.

— Evo ga! odvrne »Strahovalec duplin« in pokaže na Morlona.

Mornar se obrne na našega prijatelja:

— Pojdite z nami! mu ukaže z rezkim glasom.

Morlon je pomislil, da bi se uprl; ali z energično gesto je pregnal absurdno idejo in je odšel za mornarji. Vedli so ga po stopnicah navzdol, v spodnje ladijske prostore.

Ozrl se je na štiri može, ki so ga spremljali. Vsakega posebej je premotril: vsi so imeli mornarske sekire za pasom in nihče ga ni izpustil iz oči. In zopet se mu je pojavila tista misel. Ni je klical, odganjal jo je, a se ni dala pregnati. Če bi nenadoma napadel svoje ječarje in potolkel drugega za drugim, potem pa planil po stopnicah navzgor, skočil v vodo in plavaje skušal doseči obalo? Ideja je bila zapeljiva in prvi trenutek se mu ni zdela baš neizvedljiva. Ali ko so se mu možgani nekoliko ohladili, ko so se mu mrzlične misli povrnile v prvotni tok, tedaj je šele uvidel, kako nezmiselne ideje mu krožijo po mozgu. Zavedel se je: bilo je docela nemogoče drzno misel izvesti. Premoč je bila prevelika.

Sklenil je torej počakati še nadalje in je sledil mornarjem, ki so ga privedli v slabo razsvetljeno izbo.

Potisnili so ga noter in težka vrata so se zgrnila za njim.

Iz Maribora

—m **Boj za Tegetthoffov spomenik.** Mariborsko muzejsko društvo je sprožilo akcijo, ki gre za tem, da se zopet vzpostavi spomenik avstrijskega admirala Tegetthoffa, rodom Mariborčana. Spomenik so za časa prevrata odstranili in je sedaj shranjen v muzeju. Akcija za zopetno vzpostavitev pa je vzbudila v vseh nacijonalnih krogih velik odpor. Dokler Maribor nima niti enega spomenika, ki bi spominjal na osvobojenje izpod tujega jarma, pač nikakor ne kaže, da bi vzpostavljali spomenike ljudem, ki so se borili za avstrijske in habsburške ideale.

—m **Tlakovanje Einspielerjeve ulice.** Po štirikratni brezuspešni licitaciji je končno ministrstvo javnih del prepustilo tlakovanje Einspielerjeve in Meljske ceste mestni občini. Občina je sedaj razpisala ofertalno licitacijo za dobavo 321.000 granitnih kock in 2105 obkrajnikov. Z delom se bo pričelo prihodnjo pomlad. Stroški se bodo krili iz kaldrmine, ki jo pobira carinarnica. Tako bo končno ta zadeva po večletnem moledovanju rešena.

—m **Gozdarska šola zopet padla v vodo.** Mariborska oblast, ki ima obsežne gozdove, se že več let poteguje za posebno gozdarsko šolo. V ta namen je tudi mestna občina pripravljena prispevati potrebna zemljišča itd. Toda doslej je ostalo vedno le pri obljubah. Tudi letos je minister za šume in rude obljubil, da bo ustregel tej želji. Res je postavil v proračun potrebne kredite, toda, kakor poročajo sedaj iz Beograda, je finančni minister ta kredit zopet črtal, tako da je gozdarska šola za enkrat zopet padla v vodo.

Obvarujte svojemu ljubljencu

dehteče svilnate lase otroške, katere tako radi božamo in poljubljamo! Negujte jih vedno z **Elida-Shampoonom**, ki temeljito očisti in je popolnoma neškodljiv. Prekrasen sijaj in čarobni prirodni vali so zanesljivi uspeh vsakokratnega umivanja z **brezsodni**

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK. Oddelek »Elida«.
Pošljite mi brezplačno originalni zavojček ELIDA-SHAMPOO 14/VI
Ime: .....
Naslov: .....
Prilepite prosim, izpolnjeni odrezek nalepljen na dopisnico.

SHAMPOO
ELIDA

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1926

— **Novi pomočnik ministra trgovine.** Za novega pomočnika ministra trgovine in industrije je na mesto vpokojenega Stepana Jankovića imenovan dr. Mirko Kosić, profesor subotiške pravne fakultete in dosedanji glavni tajnik Trgovske zbornice v Novem Sadu.

— **Iz veterinarske službe.** Za veterinarja pri srezkem poglavarstvu v Celju s sedežem v Št. Jurju ob j. ž. je imenovan g. Anton Uršič, veterinar v pokoju in dnevničar pri istem srezkem poglavarstvu.

— **Pomočnik pravosodnega ministra.** Za pomočnika pravosodnega ministra je imenovan predsednik višjega sodišča v Kruševcu Milorad Pavlović.

— **Davčne eksekucije v Sloveniji.** Finančna delegacija uradno javlja, da izide dne 26. oktobra t. l. v štev. 98. Uradnega lista izkaz o eksekucijah, ki so se radi zaostalih direktnih davkov v Sloveniji izvršile v III. četrtletju tega leta. Iz tega izkaza je razvidno, da se je mobilarna eksekucija začela v 21.668 primerih in nadaljevala do rubeža v 5057 primerih (ca. 23%, do prodaje je pa prišlo v 52 primerih, to je okroglo 1% od celokupnega števila rubežev. Zaostanki, radi katerih je prišlo do rubeža, so znašali okroglo 9½ milijona dinarjev, oni, ki so se mogli izterjati šele s prodajo pa okroglo 163.500 Din. V imobilarni eksekuciji se je vknjižila zastavna pravica v 144 primerih za okroglo 2,650.000 Din. Dražbe nepremičnin so se izvršile v 79 primerih za okroglo 775.000 Din zaostalih davkov. Vse te dražbe so se pa uvedle na predlog privatnih upnikov in je erar samo pristopil k dražbenemu postopanju; na predlog erarja samega se ni izvršila nobena dražba.

— **Kongres privatnih nameščencev.** Združenje privatnih nameščencev ima letošnji kongres od 30. oktobra do 1. novembra v Zagrebu. Kongres bo v prvi vrsti razpravljal o akciji glede izboljšanja materijalnega in socijalnega položaja privatnih nameščencev. Sestavi se tudi resolucija na vlado, v kateri bodo nameščenci zahtevali definitivno ureditev delovnega časa.

—j **Odkritje spomenika dr. Medvedu.** Včeraj popoldne se je vršilo na mariborskem pokopališču v Pobrežju slovesno odkritje spomenika pokojnemu mladinoljubu, prof. dr Medvedu. Klub skrajno slabemu vremenu se je zbrala na pokopališču velika množica njegovih nekdanjih učencev. Slavnostni govor je imel gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek, ki je v markantnih besedah orisal zasluge in vrline pokojnika. Združeni pevski zbori so pod vodstvom stolnega kapelnika g. Gašpariča zapeli dve žalostinki. Pri otvoritvi so bila zastopana vsa narodna in kulturna društva. Spomenik je delo domačega umetnika g. Sojča.

— **Direktne vozne karte med Nemčijo in Jugoslavijo.** O priliki mednarodne železniške konference, ki je te dni zasedala v Splitu, je bil podpisan sporazum med Nemčijo in Jugoslavijo glede medsebojnega železniškega prometa. Glasom tega sporazuma se uvedejo direktne vozne karte med Jugoslavijo in Nemčijo, s čemur odpadejo vse procedure preračunavanja in kupovanja voznih listkov v obmejnih postajah. Obenem je uveden promet ekspresnega blaga med obema državama.

— **Obisk obrtno - nadaljevalnih šol.** Ker so se šolske uprave obrtno- in trgovsko - nadaljevalnih šol pritoževale, da trgovci in obrtniki ne pošiljajo redno svojih učencev k šolskemu pouku, je ministrstvo sedaj izdalo novo naredbo, ki predvideva stroge denarne kazni za mojstre, ki ne poskrbe, da prihajajo učenci redno in točno k pouku.

— **Poplava na Sušaku.** Radi trajnega deževja zadnjih dni je Rečina med Reko in Sušakom tako narasla, da je poplavila vso okolico. Vsled plime in oseke se je vodostaj neprestano spreminjal in je voda odnesla mnogo pohištva in drugih premičnin. Rečica je tako narasla, da je voda tekla preko mostu Sušak - Reka. Vojaštvo in gasilci so z največjim naporom reševali ljudi, ki so bili v nevarnosti, da utonejo.

— **Nezgoda.** Gospa Marija Kunc v Rovtah pri Logatcu je danes zjutraj tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo. Iz Ljubljane je bil pozvan avto rešilne postaje, da jo prepelje v ljubljansko bolnico.

— **Vinarska zadruga »Jeruzalemčan« v Ivanjkovcih** priredi dne 9. decembra t. l., kakor je tudi lansko leto priredila, veliko razstavo vina izključno iz ormoško - ljutomerskih vinogradov, zvezano z vinskim sejmom.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela povodom smrti blagopokojnega predsednika g. Andreja Senekoviča za Senekovičev sklad: dr. Ernest Dereani, zdravnik v Ljubljani, 200 Din; Em. Josin, ravnatelj v Ljubljani, 100 Din; Ivan Vrhovnik, župnik v pokoju, v Ljubljani, 100 Din; Anton Peršuh, živinozdravnik v Slovenjgradcu, 100 dinarjev; Fr. Benedikova v Ljubljani 100 dinarjev; dr. Josip Krevl v Litiji 200 Din; Viktor Rohrmann, veletrgovec v Ljubljani, 200 dinarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala! 967n

— **Nezgoda.** Karol Trebec, 21letni delavec pri III. terenski sekciji poštne direkcije, je v soboto napeljaval brzojavno žico pri Kresnicah ob Savi. Pri napeljevanju je padel z brzojavnega droga tako nesrečno, da se je močno poškodoval na glavi ter so ga nezavestnega prepeljali v ljubljansko splošno bolnico.

Iz Ljubljane

—lj **Novinarje,** ki hočejo sodelovati pri pripravah za prireditev 1. decembra, opozarjamo, da se bo vršila v torek ob 15. seja v uredništvu »Slov. Naroda«.

—lj **Prijava rezervnih častnikov.** Bivši rezervni častniki, rojeni leta 1876. do 1904. ter pristojni v Ljubljano, ki doslej kot taki še niso bili sprejeti, odnosno prevedeni v našo narodno vojsko, naj se v svojem lastnem interesu zglase najkasneje do konca tega tedna v mest. vojaškem uradu, soba štev. 3. v Mestnem domu.

—lj **Godbeniki - vojni obvezniki,** rojeni leta 1876. do 1904. in pristojni v Ljubljano, naj se nemudoma, vsaj pa do konca tega tedna v svojem lastnem interesu zglase v mestnem vojaškem uradu, soba štev. 3. v Mestnem domu. Zglase naj se tudi oni godbeniki, ki sicer niso služili pri vojaški godbi, ampak v kaki drugi edinici, vendar pa so godbe zmožni in bi se jih moglo kot vojne obveznike za slučaj mobilizacije upotrebiti pri vojaških godbah

—lj **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** V ponedeljek 25. t. m. ob pol 8. zvečer vaja mešanega zbora. — Odbor. 975

—lj **Slov. zdravniško društvo v Ljubljani** vabi vse člane na prihodji tedenski seminar v sredo dne 27. t. m. ob 17.30 na kirurgičnem oddelku javne bolnice. Spored: demonstracija carcinoma laryngis, abscessus cerebelli, demonstrira primarij dr. Pogačnik. Asistent dr. Debevec z Golnika demonstrira novo pneumothorax iglo. Odbor prosi za točnost.

—lj **Drobna policijska kronika.** Od nedelje do danes dopoldne je policija prijela šest zločincev, med temi nekega Franceta R. radi postopanja. Mladenič Karel M. je bil ponoči zelo nasilen in je prijel stražnika za vrat. Obsojen je policijsko na 300 dinarjev, izročen pa bo še sodišču, kjer se bo moral zagovarjati radi javnega nasilja. — Bosanec Ibre in Jaka O. sta bila aretirana radi pijanosti. Marija Notor radi tatvine. Prijavljen je pretep na dvorišču, izgred v gostilni, več oseb radi razgrajanja in kaljenja nočnega miru. Prijavljenih je sedem slučajev prestopka cestnopolicijskega reda.

—lj **Vreme.** Danes ob 7. zutraj je kazal barometer v Zvezdi 764, termometer pa 4.5° C. Oblačno in zelo hladno. Opoldne barometer 765, termometer 10° C.

—lj **Zobozdravnik dr. Puher** zopet redno ordinira. 976n

—lj **Otvoritev predavalne sezone v Soči.** V društvu »Soča« se vrši v soboto 30. t. m. v salonu pri Levu ob pol 21. zvečer prvo in otvoritveno predavanje v tej sezoni. Ta večer nastopi društveni predsednik g. dr. Dinko Puc z zelo lepo in aktualno temo, ki se glasi: »Ljubezen do domovine in Slovenci«. Člani, prijatelji in vsi, ki se za naša predavanja zanimate, vabimo vas, da se tudi v tej sezoni v obilnem številu udeležite naših lepih predavanj. — Vstop prost Vsi dobrodošli.

—lj **Pevski zbor Sokolov** ima redne pevske vaje vsak ponedeljek ob 20. uri v Glasbeni Matici. Prva vaja danes. Vsi in točno!

—lj **Profesor dr. Ambrožič** se je vrnil v Ljubljano ter sprejema svoje paciente še do konca meseca. 948n

— *ITO zobna krema je najboljša.*

Iz Celja

—c † **Meščanskošolski ravnatelj Beno Serajnik na zadnji poti skozi Celje.** Dne 21. t. m. je v ljubljanski splošni bolnici umrl po dolgi mučni bolezni ravnatelj deške meščanske šole v Celju g. Beno Serajnik v 51. letu starosti. Pokojnik je bil v Celju obče priljubljen ter agilen delavec v raznih društvih. Bil je vodja obrtno - nadaljevalne šole, vodja hotelirske šole, podpredsednik Glasbene Matice, podpredsednik Ljudskega vseučilišča, član mestnega šolskega sveta, navdušen lovec itd. Bil je pred prevratom ravnatelj meščanske šole v Žalcu, po prevratu pa je bil poklican v Celje, kjer je bil imenovan ravnateljem deške meščanske šole. Kako priljubljen je bil blagi pokojnik v Celju, je dokazalo prebivalstvo v soboto dopoldne, ko so njegovo truplo s furgonom peljali iz Ljubljane skozi Celje v Konjice. Raz magistrata in celjskih šol so bile v znak žalosti razobešene žalne zastave. Prešernova ulica je bila nabito polna občinstva, ki je prišlo pokojniku izkazat zadnjo čast. Zbrala se je poleg zastopnikov oblasti šolska mladina vseh celjskih šol, kakor tudi realne gimnazije. Ob zvonenju zvonov je ob pol 11. uri dopoldne privozil pred magistrat furgon z zemeljskimi ostanki pokojnika. Opat g. Peter Jurak je ob asistenci opravil mrtvaške molitve ter blagoslovil truplo pokojnika. Po cerkvenem obredu je dijaški zbor deške meščanske šole zapel »Vigred«. Nato se je v imenu mestnega šolskega sveta in v imenu stanovskih tovarišev od pokojnika v krasnih besedah poslovil šolski nadzornik g. Ljudevit Černej. Združeni celjski pevci so nato zapeli »Blagor mu«, nato pa mu je v imenu lovcev govoril v slovo gospod Rafko Salmič. Ob koncu govora mu je zadonel v zadnji pozdrav lovski rog, lovci pa so oddali častno salvo. Nato je bilo položenih v mrtvaški avto več vencev, nakar je isti po Kralja Petra cesti počasi odpeljal proti Konjicam. Do periferija mesta je pokojnika spremljala šolska mladina. — Zopet je odšel od nas mož, marljiv in delaven, kakoršnega bomo v Celju težko pogrešali. Za njegov trud in za njegovo delo pa mu bomo Celjani v naših srcih ohranili vedno hvaležen spomin.

—c **Dva otroka utonila.** V soboto dopoldne okrog 10. ure se je zgodila pri železniškem mostu v Zavodni pri Celju težka nesreča, ki je zahtevala življenje dveh otrok. 5- in 7letna brata Pavel in Anton Cijan, sinčka železniškega mizarja Cijana, sta v močno narasli Voglajni lovila naplavljena drva. Mlajšemu Pavlu je spodrsnilo in je padel v vodo. Starejši Anton ga je hotel rešiti ter je skočil za njim. Izginila sta oba v valovih in utonila. Trupelj ponesrečenih bratcev še niso našli in ju je velika voda sigurno odplavila seboj. Ob času nesreče je bilo pri vodi tudi par odraslih ljudi, nobeden pa ni imel poguma rešiti otroka.

—c **Umrla je v soboto v Celju 70letna** Terezija Stres, soproga magistratnega sluge g. Stresa. N. v m. p.!

—c **Sestanek članov SDS za Celje-Okolico** bo v četrtek pri Neradu v Gaberju. Sestanek bo važen in se zahteva polnoštevilno udeležbo.

—c **Močno narasle** so vsled zadnjega deževja zopet vode okrog Celja. Savinja in posebno Voglajna sta ponekod zopet prestopili bregove. Vsako količkaj močnejše deževje povzroča pri nas povodnji, ki prinašajo seboj vedno novo in novo škodo.

II kongres narodnega ženskega Saveza na Bledu

Bled, 24. oktobra.

Od jutri do srede zboruje na Bledu II. kongres naše najmočnejše in najvažnejše ženske organizacije, Narodni ženski Savez. Centralna uprava si je izbrala Bled v mrtvi jesenski sezoni, da na ta način omogoči popolnoma zaključeno in koncentrirano zborovanje. Delegatke iz vseh krajev države so začele prihajati na Bled že v soboto popoldne. Večina delegatk iz južnih krajev pa je prišla danes. Vreme ni nič kaj ugodno za sprejeme v Lescah in na Bledu in se zato vrše tudi priprosto in po domače. Delegatinje so nastanjene večinoma v hotelu »Toplice«, kongresna zborovanja pa bodo v dvorani kavarne »Toplice«. Delegatke iz Slovenije prispo večinoma še le jutri zjutraj.

Letošnji kongres je dobil svoj poseben sijaj z navzočnostjo predsednice mednarodne ženske federacije lady Aberdeen, soproge bivšega irskega podkralja lorda Aberdeena. Socijalno karitativno in feministično deluje že nad 30 let. Vse svoje življenje je posvetila proučavanju higijenskih, zlasti dečjih vprašanj. Ustanovila je brezbrojno zdrastvenih stanic, dečjih domov ter žrtvuje še danes ves svoj čas nadzorovanju svojih socijalnih ustanov. Lady Aberdeen je tudi sestavila znamenito zbirko otroških zahtev in pravic, ki je bila izdana v Ženevi pod naslovom »La charte de l' enfant«. Ta katekizem dečjih pravic je bil preveden v skoro vse jezike sveta. V poslednjem času se je z vso intenzivnostjo posvetila propagandi ideje Društva narodov in svetovnega miru. V spremstvu predsednice mednarodne ženske federacije, v kateri je včlanjenih nad 40 državnih organizacij, se nahaja tudi tajnica federacije gdč. van Eeghen. Na čast lady Aberdeenovi se vrši jutri dopoldne takoj po otvoritvi kongresa svečana seja.

Drugi moment, ki daje letošnjemu kongresu posebno važnost, je izredno velika udeležba od strani jugoslovenskih prvoboriteljic za ženske pravice. Na kongresu nastopajo naše prve žensko - kulturne delavke. Tu treba omeniti na prvem mestu prvoboriteljico slovenskega narodnega ženstva, dvorno damo go. Franjo dr. Tavčarjevo, ki posveča ves svoj prosti čas sedaj aktualnim žensko - kulturnim in socijalnim vprašanjem z enako gorečnostjo in ljubeznijo, kakor svojčas delu na narodnem polju. Gospa Franja dr. Tavčarjeva je nocoj odpotovala z Bleda v Ljubljano, kjer je na kolodvoru pozdravila skupaj s predsednico narodnega ženskega Saveza gospo Petkovičevo lady Aberdeen ter jo pripeljala v pozni nočni uri z avtom na Bled. Od srbskih prvoboriteljic so prisotne še ga. Mila Simić in gdč. Jovanović in Atanacković, vse z velikimi zaslugami za razvoj feminističnе misli v Beogradu in v srbskih pokrajinah. Od hrvatskih prvoboriteljic je prisotna ga. Zlata Kovačević in Danica Bedeković iz Zagreba. Od Slovenk je omeniti gospo Minko Govekarjevo, gdč. Alojzijo Štebijevo ter go. Cirilo Štebijevo, ki vodi ves aranžma

Narodni ženski savez je bil ustanovljen jeseni 1919 v Beogradu. Tedaj je bil Savez, ki je obstojal v Srbiji že od leta 1906., razširjen na celo državo. Danes šteje Savez nad 325 ženskih udruženj s preko 40.000 članicami. Ženska udruženja so raznovrstna, humanitarna, socijalna, profesijonalna (tu je najmočnejša organizacija učiteljic) in čisto feministična, ki se ustanavljajo pod enotnim imenom »Ženski pokret«. Kongresi Saveza se vrši vsako peto leto, poslovne glavne skupščine pa vsako leto. Prvi kongres je bil v Zagrebu, drugi je letos na Bledu.

Na dnevnem redu so poročila centralne uprave o dosedanjem delu Saveza ter predavanja o aktualnih žensko - kulturnih vprašanjih. Gospa Ivaničeva bo predavala o luksusu in varčevanju, gospa Petrovičeva o miru in Pomladku Rdečega križa, ga. Bedekovičeva o boju proti prostituciji in gdč. Štebijeva o poglobitvi dela v ženskih društvih. Vsakemu referatu bo sledila debata. Kongres bo reševal končno zelo važno načelno vprašanje o zaščiti ugleda žen, javnih delavk in ženskih organizacij

Gospodarstvo

Naš izvoz v septembru

Znatno nazadovanje v primeri z lanskim letom.

Generalna direkcija carin je objavila statistične podatke o našem izvozu v septembru letošnjega leta. Glasom teh podatkov smo izvozili v septembru 371.832 ton raznega blaga v skupni vrednosti 867,583.498 papirnatih ali 59,310.073 zlatih Din. Med izvoznimi predmeti je po vrednosti na prvem mestu pšenica. Od celokupne vrednosti izvoza odpade na pšenico 23%. Na drugem mestu je gradbeni les, na katerega odpade 9 odstotkov celokupnega izvoza. Na tretjem mestu je hmelj, na četrtem jajca, na petem goveja živina, na šestem prašiči, na sedmem pšenična moka, na osmem sveže meso itd. Pšenice, gradbenega lesa, hmelja, jajc, goveje živine in prašičev smo izvozili v septembru za 350 milijonov Din ali nad 53 odstotkov celokupne vrednosti izvoza.

V primeri z izvozom v septembru lanskega leta se je letos naš izvoz zmanjšal za 49.980 ton, po vrednosti pa za 218,357.635 papirnatih ali 20,530.123 zlatih Din. Izraženo v odstotkih se je naš izvoz zmanjšal po teži za 11.85%, po vrednosti pa za 25.71%. To znatno nazadovanje izvoza je treba pripisati slabi konjunkturi za les, ki je bila posebno občutna radi fluktuacije valut v onih državah, kamor izvažamo les. Tudi stalno padanje cen poljedelskih pridelkov je zelo slabo vplivalo na vrednost našega izvoza.

Celokupni izvoz v prvih 9. mesecih 1926 je znašal 3,600.000 ton v vrednosti 5,500.000.000 papirnatih ali 509,200.000 zlatih Din. V primeri z istim razdobjem lanskega leta se je naš izvoz povečal za 436.384 ton, po vrednosti pa zmanjšal za 1.125,000.000 papirnatih ali 72 milijonov zlatih Din. Količina izvoza v tonah se je torej povečala za 13.51%, vrednost izvoza se je pa zmanjšala za celih 12.41%.

*

—g *Združenje industrijalcev v Skoplju.* Trgovsko-obrtniška zbornica je odobrila pravila združenja industrijalcev v Skoplju, ki bo te dni ustanovljen.

—g **Davčna bremena povsod neznosna.** Deputacija saveza obrtniških organizacij v Sarajevu je naprosila delegata ministrstva financ, naj posreduje, da se znižajo davki, ki teže obrtništvo tako, da so mnoga podjetja že na robu propada.

—g *Narodna banka in gospodarski položaj.* V soboto sta prispela v Zagreb generalni ravnatelj Narodne banke dr. S. Novaković in član upravnega odbora L. Srečković, da izvršita revizijo filijale v Zagrebu. Pri tej priliki se nameravata informirati tudi o mišljenju gospodarskih krogov o sedanjem ekonomskem položaju.

—g *Naša trgovina z Madžarsko.* Naš izvoz na Madžarsko je znašal v avgustu preko Koprivnice 2160 vagonov, v septembru pa 2482 vagonov, preko Barča v avgustu 648, v septembru 705 vagonov. Iz Madžarske smo izvozili v avgustu preko Koprivnice 858, v septembru 120 in v oktobru 265 vag. raznega blaga. Pri tem gre večinoma za tranzitni promet med Madžarsko in Reko.

—g *Uvoz živinskih sirovin na Angleško.* Angleško poljedelsko ministrstvo je obvestilo naše zunanje ministrstvo, da bo Anglija do nadaljnega uvažala iz evropskih držav čreva za klobase, svinjske glave, noge, drob, kože, ščetine, kosti in druge odpadke, dalje superfosfate in preparirane superfosfate iz kosti. Za uvoz teh predmetov je potrebno posebno dovoljenje angleškega ministrstva.

—g *Orkanska letina na Kubi večinoma uničena.* Zadnji orkan na Kubi je uničil 30—40 odstotko sladkorne žetve. Po nekaterih poročilih znaša škoda samo na sladkorni pesi 500 milijonov šterlingov. Vse sladkorne tovarne na Havani so bile deloma uničene, deloma pa poškodovane tako, da so morali obrat ustaviti.

—g **Naša trgovina s Tripolisom.** Tripolis je izvozil iz Jugoslavije l. 1921 za 256.250, l. 1922 za 1,730.680, l. 1923 za 1,563.756, leta 1924 za 4,066.268 in l. 1925 za 8,200.849 Din. Uvažal pa sploh ni.

To in ono

Rekord brezžičnega brzojava

Nov Marconijev izum.

Znameniti italijanski izumitelj senator Marconi se že delj časa peča s problemom izpopolnitve radiobrzojava. V ta namen je postavil dve poizkusni postaji na obali Atlanskega oceana, eno v Angliji, drugo pa v Kanadi. Posledica njegovih poizkusov je bil nov važen izum, ki pomeni rekord na polju radiobrzojava. Napredek odnosno izpopolnitev je v tem, da se lahko z enim aparatom istočasno sprejema in oddaja radiovesti in to v neverjetnem povečanju hitrosti. Z novim Marconijevim aparatom se lahko oddaja povprečno 250 besed v minuti in isti aparat lahko sprejme 250 besed. Tudi ob najslabšem vremenu sprejema odnosno oddaja Marconijev aparat 100 besed na minuto. Marconi sam je preiskušal na angleški obali sedem dni zaporedoma svoj aparat in je bil z rezultati zelo zadovoljen.

Prvo poročilo o senzacijonalnem izumu je poslal Marconi v soboto ravnatelju pomorske radiopostaje v Rimu. Z novim aparatom je v Angliji ves dan oddajal vesti in sprejemal od postaje v Kanadi odgovore. V obeh smereh so pošiljali aparati do 250 besed v minuti. Oficijelna preizkušnja je trajala 168 ur. V tem času je dosegla hitrost v obeh smereh povprečno 130 besed na minuto. S tem je bil dosežen v radiobrzojavu svetovni rekord. V soboto so otvorili v Italiji z novimi aparati javni radiobrzojavni promet.

Potresi, viharji in povodnji

Dočim smo imeli pri nas zadnje dni samo večje nalive in izredno močan veter, so divjali po drugih krajih silni viharji, ki so povzročili ogromno škodo. Tudi potresi so zahtevali mnogo žrtev.

Tako poročajo o katastrofalnem potresu v Armeniji. Generalno tajništvo ameriškega pomožnega odbora za bližnji vzhod je prejelo v soboto brzojavno obvestilo, da je zadel rusko Armenijo v noči od petka na soboto hud potres. V mestu Erivanu so trajali silni potresni sunki 20 sekund, v mestu Aleksandropoli pa 23 sekund. V obeh mestih je več sto mrtvih in mnogo tisoč ranjenih. Večina poslopij je težko poškodovanih. Mnogi prebivalci so ostali brez strehe. Ameriški pomožni odbor, čigar poslopje v Aleksandropoli je bilo težko poškodovano, prosi nujne pomoči.

Seizmografični aparati v Budimpešti so zaznamovali v petek ob 13.58, 14.59 in 17.50 tri močne potrese. Ob 21.03 je bil zaznamovan četrti potres, čigar ognjišče je bilo oddaljeno 2200 kilometrov. V soboto ob 3. zjutraj so zaznamovali budimpeštanski aparati nov potres v razdalji 360 kilometrov.

Ameriško državo Panamo je opustošil strahovit orkan. Mesto La Villas je popolnoma poplavljeno. Orkan je divjal tudi na Bermudskih otokih. Iz Lisabone poročajo, da se je pogreznil v bližini pristanišča Aleksander v portugalski koloniji Angoli 1000 metrov dolgi in 600 metrov široki otok, ki je izginil v morskih valovih. Otok ni obljuden in zato katastrofa ni zahtevala človeških žrtev.

Iz Italije prihajajo poročila o velikih nalivih. V Toskani že dva dni neprestano lije. Nad okolico Florence je divjala v soboto silna nevihta, ki je povzročila na polju in vrtovih ogromno škodo. Vihar je odnesel mnogo dimnikov in streh. Posebno v vinogradih je škoda neprecenljiva. Reka Arna je prestopila bregove in preplavila več cest. Tudi druge reke so prestopile bregove. V Pisi in Livornu so ulice deloma pod vodo. V dolini Cannonica je zapadel prvi sneg.

Silni viharji in nalivi so divjali v petek in soboto tudi v Podkarpatski Rusiji. Barometer je padel za 12 milimetrov. V gorah je začelo že 19. t. m. močno snežiti, dočim je v dolinah več dni neprestano lilo. Vsi potoki in reke so prestopile bregove. Neposredna nevarnost večje poplave sicer še ne grozi, vendar so na gasilci v permanentni službi. V Užhorodi so morali izprazniti ciganski okraj, ker je tekla voda že v hiše.

16 milionov neviht vsako leto

Zanimiva statistika o nevihtah in strelah.

Dočim opazujejo ljudje bliskanje in treskanje med nevihto z zanimanjem ali strahom, beležijo meteorologi obseg in število neviht, gromov in strel. Na podlagi točnega opazovanja in beleženja je napisal ameriški meteorolog Talman zanimiv članek o nevihtah na vsem svetu. Redki so taki, ki bi med nevihto, ko neprestano grmi in treska, pomislili, kolik elektrike je potrebno za te naravne pojave. Prof. Talman je izračunal, da bi zadostovala elektrika, ki se izgubi pri bliskanju in treskanju po vsem svetu v prostranstvu, za razsvetljavo 6,000.000 stanovanj. Strele povzročijo često ogromno škodo. Mnogi se še spominjajo strahovitega požara v ameriškem arzenalu v New Jerseyu, ki ga je povzočila strela. Nedavno je strela užgala ogromne petrolejske vrelce v Kaliforniji. Toda narava se ne omejuje na to uničujoče delo. Večino ameriških lesnih požarov, ki so znani po svojem obsegu in katastrofalnih posledicah po vsem svetu, povzročijo strele.

Poleg tega povzročajo nevihte tudi strašne nesreče na morju. Katastrofa ameriškega zrakoplova «Shenandoah» je bila posledica nevihte. Tudi radioamaterjem delajo nevihte velike preglavice. Vsako leto napravijo nevihte po svetu za 200 milijonov dolarjev škode.

Kljub temu pa imajo nevihte tudi svojo dobro stran. Često prinese nevihta po suši prizadetim krajem blagodejni dež. Drugo dobro delo neviht je izločanje atmosferičnega nitrogena, ki služi zemlji kot gnojilo. Neki francoski ekonom je izračunal, da ima samo ena pokrajina Indo-Kitajske letno od atmosferičnega mitrogena korist, ki se ceni na 20 milijonov dolarjev.

Kar se tiče razdelitve neviht na posedine dele sveta, priroda ne pozna nobenih pravil. Običajno je na suhem več neviht kot na morju. Na odprtem morju nevihte niso tako strašne kakor blizu obale. Prvotno so vremenoslovci mislili, da v polarnih krajih ni neviht. Pozneje so pa razne ekspedicije ugotovile, da divjajo nevihte tudi na Grenlandiji in Spitzbergih. V nekaterih polarnih krajih nastanejo nevihte komaj vsakih 10 let enkrat. Zelo redke so nevihte tudi v Sahari in na zapadni obali Zedinjenih držav od Aljaske do San Diega. V San Franciscu imajo povprečno po 2 nevihti, v San Jose v Kaliforniji pa eno. Pač pa imajo kraji ob ekvatorju, na Javi, v južni Mehiki in v Panami letno 100—200 velikih neviht. Rekord glede neviht ima Kamerun, kjer doseže njih število letno 212. Toda nevihte v tropičnih krajih niso tako strašne kakor pri nas. Tam švigajo strele iz oblaka v oblak in zemlje sploh ne dosežejo.

Nevihte zadenejo vedno samo ozek pas zemlje in zato je njih število tako veliko. Vremenoslovec Brookse je izračunal, da znaša število neviht na svetu vsako leto 16,000.000 ali 44.000 dnevno. Ako izračunamo, da traja vsaka nevihta povprečno eno uro, vidimo, da divja ob poljubni uri po svetu 14.000 neviht. Vsako uro se zabliska na svetu 360.000 krat ali povprečno 100 krat v sekundi.

Grozen samomor blazne Dunajčanke v Parizu

V soboto dopoldne je skočila s strehe Grandhotela na Boulevardu des Capucines v Parizu 27-letna dunajska modistka Leopoldina Pleischsteiner. Padla je na asfaltirano ulico in obležala mrtva. Pred dvema dnevoma je prispela Pleischsteinerjeva s svojim šefom in dvema uslužbencema z Dunaja v Pariz. V petek zvečer se je preselila iz nekega manjšega hotela v Grandhotel in si najela sobo v najvišjem nadstropju. Dan pred samomorom je dobila hud napad histerične nevroze. Ponoči je zlezla na streho, kjer so jo zgodaj zjutraj opazili mimoidoči Parižani. Napeli so vse sile, da spravijo nesrečnico s strehe, toda zaman. Čim se ji je hotel kdo približati, je začela obupno kričati in groziti, da skoči na cesto, ako je ne puste pri miru.

Dopoldne se je zbrala pred hotelom tisočglava množica Parižanov, ki so zasedli vse balkone in okna sosednih hiš. Gasilci so razpeli spodaj plahte, toda tudi to ni pomagalo. Do 11. dopoldne je begala blazna modistka po strehi sem in tja. Ob 11. je stopila na rob strehe in skočila na cesto, kjer je obležala mrtva.

Za glavo

se je pred že marsikdo namučil in obupaval, ker je slabo in drago kupil. Dobro kupi sukno ali raglane pri tvrdki Drago Schiw v Ljubljani ne nadvse z dovoljen

Prorokovanja za l. 1927.

V kozmopolitično - astronomskem koledarju prinaša A. M. Grim o svetovnih dogodkih leta 1927 sledeča prorokovanja.

Anglija bo imela mnogo skrbi. Na angleškem dvoru bo več smrtnih slučajev. Sploh bo v Angliji število smrtnih slučajev zelo poskočilo in sicer vsled nesreč, avtomobilskih nezgod, eksplozij, vročine in samomorov. V parlamentu bo prišlo do velikanskega razburjenja in do razkola zgodovinskih strank. Tudi v parlamentarnih krogih bo božji kosec imel bogato žetev. Posebno viharne bodo v angleškem parlamentu debate radi vojaštva in izdatkov za mornarico. Odnošaji z inozemstvom se bodo zelo spremenili. Anglija bo v prihodnjem letu izgubila enega svojih največjih prijateljev.

Za Francijo je prorokovanje nekoliko bolj povoljno. Finančne prilike se bodo izdatno izboljšale, vendar pa še ne bo prišlo do pravega blagostanja. Ugled države se bo zelo dvignil.

Za Avstrijo je leto 1927 zelo kritično. Grim prorokuje velike vladne krize, politične neuspehe in poslabšanje državnega gospodarstva. Vlada bo ponovno odstopila. Predsedniku avstrijske republike prorokuje smrt. Najbolj kritična bo jesen, proti koncu leta pa bo Avstrija prebredla vse težkoče in se z novim letom zopet znašla v normalnem tiru.

Na Češkoslovaškem prinese leto 1927 mnogo političnih težkoč in razočaranj. V prometu bo nastal zastoj, pač pa bo prineslo prihodnje leto lep napredek v industriji in v vojski. Grim prorokuje nastanek novih podjetij in večje reforme v državni upravi.

Italiji prorok Grim srečno leto. Podrobnosti ne navaja.

Jugoslaviji ni poklonil nikakega prorokovanja. Toda pri nas ne bo težko prorokovati. Prorokovanje bi se glasilo približno tako: Vladna kriza od 1. januarja do 31. decembra. Deset vladnih rekonstrukcij in 20 demisij. Bolezen uglednega državnika. Njegov odhod v Karlove Vari, Monte Carlo in Cavtat. Vodja neke velike stranke bo podal 100 važnih izjav. Anketni odbor bo razpravljal 13 mesecev o korupciji. Državnim uradnikom se bodo znižali prejemki. Leto bo prineslo mnogo dežja, snega in vročine. Govorilo se bo o izenačenju davkov in občinskih volitvah v Ljubljani.

NOGAVICE

najbolje, najtrpežnejše, zato najcenejše

Ameriški hoteli

Vsak večji ameriški hotel predstavlja nekako mesto zase. Po opremi in notranjem ustroju se ameriški hoteli bistveno razlikujejo od evropskih. Tako stoji n. pr. v New Yorku hotel Pensilvanija, ki ima 2200 sob s kopalnicami. V podzemlju velikih hotelov se nahajajo kuhinje. Tu stoje najmodernejši stroji za kuhanje, ob straneh pa majhne sobice, kjer pripravljajo kuharji in kuharice razne delikatese. Vse kuhinjsko osobje je pod vodstvom glavnega kuharja. Za vsako panogo kuhinjske umetnosti imajo ameriški hoteli posebnega strokovnjaka. Vsi oddelki velikih modernih kuhinj so opremljeni s telefoni. Samo ob sebi umevno mora vladati v kuhinji vzoren red in največja čistoča. Stene in tla so pokrita z marmornatimi ploščami tako, da ostane kuhinja vedno suha. Les sploh nima dostopa v ameriške hotelske kuhinje.

Meso, zelenjavo in prikuho pripravljajo za kuhanje električni stroji in celo jajca se kuhajo mehanično. Vsa jedila pridejo na široko mizo, opremljeno spodaj s plinovimi cevmi tako, da se jedila ne ohlade. Poleg strojev in raznih aparatov so opremljene kuhinje z elevatorji in ventilatorji, ki skrbe, da imajo gostje na terasi vedno čist zrak. Kuharji so plačani tako, da jih lahko naši profesorji in višji uradniki zavidajo.

Predvečer ruske revolucije!
PRIDE! PRIDE! PRIDE!
ELITNI KINO MATICA.

SIBIRIJA

Predvečer ruske revolucije!
PRIDE! PRIDE! PRIDE!
ELITNI KINO MATICA.

UNDERWOOD pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2,000.000 strojev v prometu in rabi — Zastopstvo: Lud. Baraga Ljubljana Telef. 980 Seelenburgova ulica 6

A. ŠINKOVEC
NASL.
K. SOSS

PREPRIČAJTE SE O NAŠIH CENAH / IN KVALITETI /

Suho gobe
lehe, ližo td itd. kupuje po najvišjih cenah
M. GERSAK & Co.
Ljubljana, Prečna ulica št. 4.

Poverjeni prodajalec srečk državne razredne loterije
Drag. R. Kolakovič
BEOGRAD
prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica te vrste. Daje najugodnejše pogoje za pridobitev srečk. Službeni načrt z navodilom pošljem vsakemu brezplačno 421-1

Registrovana blagajna
se kupi. — Naslov se poizve pri upravi lista. 3041

Učenka
z boljšo šolsko izobrazbo, z vso oskrbo pri starših, se sprejme v modno trgovino Naslov pri upravi lista. 3040

Stare kovine
vseh vrst plača najbolje Strzalkovsky Zagreb, Medulićeva ul 20

Pozor čevljarji!
Gornje dele vseh vrst čevljev dobite — dobro in solidno izvršene — po najnižjih cenah pri Marchiotti trgovina s usnjem. Ljubljana Sv Petra cesta 30 128/T

Sobarico
mladu, vještu pošteniu, te do 25 godina staru vrlo snažnu čistu neka govor slovenski i nemačk za malu obitelj, vrlo dobra kuća Ponude na Schwarz druge Zagreb Preradovićeva ul 1

Prazno sobo
posebnim vhodom, event. tudi odstrešno, išče za takoj. Ponudbe pod Prazn soba 3036 na upravo Slov Naroda

Kupujem
madžarske, nemške in avstrijske obveznice, obligacije, prioritete državne dolgove, mestna posojila itd. itd. bančni posredovalec Arnold EHRENTEIL, Buda est V S ss ucca 2 30 5

Ivan Bricelj, Ljubljana
najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
Tržaška cesta 15 v Gospodvetski dvorišče tovarni Evropa
se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 1-78

ČREVA
vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupujem tudi
surovi in topljeni lo
ga plačujem po najvišji dnevni ceni Jos. Bergman
Ljubljana Poljanska cesta 35

Išče se na prometnem kraju
lokal za prodajo klobukov in pletarskih izdelkov.
Ponudbe na Hribar K., Gosposka ulica 4. 3058

Iščemo dobrega prodajalca strojev
s strokovnim znanjem radi organizovanja in vodenja prodaje angleških tehniških predmetov v Beogradu. Ponudbe z navedb dosedanje prakse in pogojev je poslati na Publicitas a. d. Beograd, Pozorišna 2, pod „Be- 2648" 13045

Suho gobe
fa. kvalitete, na se povzorčeno oferirajo tvrdki E. Vajda Čakovec, Medjimurje. 161/T

FRANJO CVETKO
trgovec
JUSTI CVETKO
roj. Golob
poročena
Maribor Sv. Trojica
Slov. gorice
3059

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani - prodaja
:: premog ::
iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja razpečava na debelo
inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča osebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo kovaški premog, črni premog in briketi
Naslov PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d. v Ljubljani Miklošičeva cesta 15/I

Zavarovalni akviziterji!
Zavarovalna družba na življenje
„Feniks"
sprejme pod ugodnim provizijskim pogoji več vestnih in v življenski stroki verziranih akviziterjev.
Tozadevne pismene ponudbe z navedbo referenc na ravnateljstvo za Slovenijo in Dalmacijo v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12.

Urejuje: Josip Zupančič — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek — Za inseratni del lista: Oton Christof — Vsi v Ljubljani